

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Cap. 15. Emendata multa in oratione Ciceronis pro Archia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

Illud certè, *Omnia iam vulgata*, prorsus comparatè ge-
minum est illi, Νῦν δ' ὄτε γάρ τε δ' ἴδυσσι.

Enendata multa in oratione Ciceronis pro Archia.

CAPVT XV.

CICERO in oratione pro Archia cum multa
verbis doctrinae studia commendasset, eaq; ma-
gnam vim ad laudem atque virtutem habere dixisset,
addit postea, etiamsi nihil ex eis aliud quam delecta-
tio peteretur, nihil esse, quo quasi diuertere, & in quo
honestius ac liberalius requiescere fessius grauius
gotiorum tractatione animus possit. In hac autem re
explicanda verba ipsius hæc sunt: *Quod si non hic tantus
fructus ostenderetur: & si ex his studiis delectatio sola pete-
retur: tamen ut opinor, hanc animaduersionem humanissi-
mam ac liberalissimam iudicaretis.* Sed cum animadu-
ersionis nomen pro certo aliquo studiorum genere nulli-
quam neque apud Ciceronem, neq; apud vllum alium
bonum Latinitatis auctorem legatur, Lazarum Ben-
anicum aiunt, cum eam orationem interpretaretur, non
animaduersionem, sed *animi remissionem*, ibi legendum cen-
suisse, qui mihi videtur, quod *animaduersionis* nomen
ei loco non conuenire censuit, rectè ac verè iudicasset
sed in eo peccasse, quod à veterè scriptura nimis lon-
gè recessit. Ego cum eam orationem abhinc triennium
publicè in vrbe interpretarer, vsus sum veterè libro
Fulij Ursini, viri optimi, & hominis eruditissimi: quo
in libro scriptum erat *animaduersionem*. Vnde ego vna
littera detracta scribendum censui, *animi auersionem*.
Auertere enim animum aut cogitationem à re aliqua,
sepe ut notum est, Cicero dicit. Eodem in libro veterè
apertè scriptum erat: *Hæc studia adolescentiam agunt:*
non, ut vulgò, *alunt*. Ferri tamen potest, *alunt*. Sic enim
alibi

alibi Cicero, *ingenia melius ali Græcis exercitationibus.*
 Iam quod eadem in oratione legitur: *Bestia sæpe imma-*
na cantu flectuntur atq; consistunt: si quis attentè consi-
 deret, videbit nullo modo referri posse ad Orphei &
 Arionis fabulam: quod tamen erudito homini Paulo
 Manutio visum est. Nam quod perrarò factum poëtae
 fabulantur, quo ore id Cicero dixisset sæpe fieri? Me-
 lius igitur Victorius, qui id iam pridem ad serpentes
 retulerat: quos carminibus flecti ac consistere opinio
 est. Gothicarum quidem rerum scriptores narrant
 rivos ita delectari tiliarum & fistularum pastoricia-
 tum sono, ut, cum in pastores impetum facturi sunt,
 sæpe ab eis cantu mulceantur: atq; hanc vstitutissimam
 pastoribus eius regionis rationem esse expediendæ ab
 rivorum impetu salutis suæ. Vix tamen est, ut existi-
 mem id Ciceroni notum fuisse. Illa autem de Home-
 ri patria ita in eodem illo libro leguntur: *Homerum Co-*
lophonij ciuem esse dicunt suum: Chij suam vindicant: Sala-
miij repetunt: Smyrnaei verò suum esse confirmant. me-
 lius omnino, quàm ut vulgò, *consitentur.* Quis enim in
 significatione gloriationis, consistendi verbo vitur?
 Quod autem statim sequitur: *Itaq; etiam delubrum eius*
in oppido dedicauerunt: causa nulla est, cur mutetur.
 Quamvis enim Ietæ quoque Homerum suum esse
 contenderent, non tamen Ciceroni propositum fuit
 eas omnis vrbes nominare, quæ sibi summum illum
 poëtam vindicarent. Et notum est apud Smyrnaeos
 Homeri delubrum fuisse. Strabo libro quartodecimo:
ἐστὶ καὶ βίβλιον ἐν τῷ ὁμήρειον, ὅσα τετραζών ἔχουσι
ἑπὶ ὁμήρου καὶ ἔδαρον. ἀντιποιούται γὰρ καὶ ἔτι διαφέροντας
ἐν πικρῷ. καὶ δὲ καὶ νόμισμά τι χαλκοῦ παρ' αὐτοῖς ὁμήρειον
λέγεται. Cuius me loci admonuit, vnumq; eius gene-
 nis areum nummum perueterem ostendit idem ille,
 quem

X 4

quem

Murett
 Lectiones
 III
 25

quem antea nominavi, summè doctus, & summè
amicos officiosus Virinus. Puto etiam in eadem oratione
ita legendum: *Nam nisi Ilias extitisset, ille ille
tumulus*. non ut vulgò: *Nam nisi Ilias extitisset ille*.
hoc leuiusculum est, & coniectura tantùm nititur. In
ipsum autem orationis finem ita vulgò legitur: *Et
verò siue à meo sensu post mortem a futura sunt: siue, ut
pientissimi homines putauerunt, ad aliquam animi mei partem
pertinebunt: nunc quidem certè cogitatione speq; de
ctor*. Sed à libro vetere abest vox animi, quod veni
puto. Ita enim veteres loquebantur: Horatius,

*Non totus moriar, magnaq; pars mei
Vitabit Libitinam.* Ouidius:

*Parte tamen meliore mei super alta perennis
Astra ferarè*

Sequitur locus, qui valdè torfit & alios homines eruditos, & ipsum in primis Manutium; ubi ita Cicero
*Quare conseruate iudices hominem pudore eo, quem vestrorum
studii videtis comprahari tum dignitate, tum etiam
venustate*. Manutius autem ita: *Quem hic locum habet
dignitas aut venustas? satis valere debet ad conciliandam
Archia iudicum voluntatem pudor ipsius & ingenium: plurimum
verò ipsa causa: quibus singulis aliquid addit, quo pateant
illustrius. at hæc, tum dignitate, tum etiam venustate, nescio
quo modo intrusa, prorsus nuda sunt. Ut omittam, quòd hic loquen-
di modus, *Conseruate hominem tum dignitate, tum etiam
venustate*, mihi quòidem parùm satisfacit. Adde, quòd
venustas iucunda quædam vel in vultu vel in corporis motu
species est, quæ ad commendationem Archia, præsertim ætate
proiecti, nihil pertinet. Itaque prorsus videtur abundare.
glossema dicerem, si, quo adiungi posset, viderem, nam
glossemata, quæ vocantur, inter-*

interpretandi causa ponuntur. Sed ita hinc aperta sunt omnia, de pudore Archia, de ingenio, de causa, ut nullam interpretationis lumen desiderent. Hoc tamen, quicquid est, & omnino, quæcumque sentimus & scribimus, ita probamus, dum ne hominibus eruditiss, & in hoc studiorum genere exercitatis improbanda videantur. Hac Manutius: ut homo disertus ac copiosus, multa; ut in loco deprauato, non multum opis adferentia. Ego rem paucis expediam. Vox *studii*, abest ab omnibus antiquis libris. Delenda igitur: & pro *venustate*, legendum *vetustate*. Hoc enim dicit: pudorem & integritatem morum in Archia comprobari amicorum ipsius tum dignitate tum vetustate. Lucullum enim & Metelli & Catuli, & alij præterea viri gratissimi, quos antea nominarat, non tantum Archia amici, sed veterrimi amici erant. Numquam autem ille, nisi planè bonus fuisset, talium virorum amicitiam aut tam facile comparare, aut tam diu conseruare potuisset. Vocem *studii* redundare, viderat & alius: sed ineptè in talibus viris, quasi in pulchellis pueris, venustatem commendari, non viderat. Idque illorum qui eum nouerant, nemo miratur. Nescio, an hoc quoque addere debeam; quod paulo post legitur: *Quis est eo numero qui semper apud omnes sancti sunt habiti atque dicti*: non esse, cur quisquam calumniatur. Ita enim & pro Marcello: *An ex eo numero, qui vnâ secum fuerunt?*

Prouerbiū ab alijs prætermissum ē Plutarcho.

CAPVT XVI.

REFERVNTVR nonnulli homines, qui dum faceti ac dicaces videri volunt, nullam falsè aliquid dicendi occasionem prætermittunt, maluntque

X 5 sape

Mauret
Lectiones
III
25